

Ten mały test może pomóc w ocaleniu życia.

Badanie przesiewowe w kierunku raka jelita grubego: Co trzeba wiedzieć

Jedna próbka

Przeprowadzane w domu

Wyniki za dwa tygodnie

The bowel screening test:
What you need to know:
Polish

Jakie są korzyści

z badania
przesiewowego raka
jelita grubego?

9 na 10 osób
pokonuje raka jelita
grubego, jeżeli jest
wcześnie wykryty
i leczony

Test może wykryć
raka jelita grubego
we wczesnym stadium,
nawet w przypadku
braku objawów.

Test wykonuje
się w warunkach
domowych

Badanie przesiewowe
w kierunku raka jelita
grubego jest szybkie i proste
w użyciu, a wysyła się tylko
jedną małą próbkę.

Badanie przesiewowe raka jelita grubego

Rak jelita grubego to trzeci najczęściej występujący nowotwór w Szkocji.

Badanie przesiewowe raka jelita grubego może wykryć raka jelita grubego we wczesnym stadium, kiedy często można go wyleczyć.

Co roku badanie przesiewowe w kierunku raka jelita grubego wykonuje w Szkocji pół miliona osób.

Dlaczego wysłano mi ten test?

Każdy mieszkaniec Szkocji w wieku od 50 do 74 lat co dwa lata otrzymuje pocztą badanie przesiewowe pod kątem raka jelita grubego. Celem badania jest wychwycenie wczesnych oznak raka jelita, zanim pojawią się jakiegokolwiek objawy. Badanie pomaga wykryć raka we wczesnym stadium, kiedy leczenie ma największe szanse powodzenia. Badanie przesiewowe może także wykryć inne zmiany w obrębie jelit, takie jak przednowotworowe guzki, tzw. polipy.

Ten test jest przeznaczony dla osób, które ukończyły 50 lat, ponieważ wtedy ryzyko nowotworu jelit wzrasta.

Czy mogę przeprowadzić test, jeżeli mam inne choroby?

Można bezpiecznie przeprowadzić badanie przesiewowe w kierunku raka jelita grubego w przypadku występowania innych chorób, w tym hemoroidów.

Można także wykonać test, jeżeli przyjmuje się leki, w tym leki rozrzedzające krew, żelazo w tabletkach lub antybiotyki.

Fakty

- Co roku w Szkocji na raka jelita grubego zapada około 4 000 osób.
- Wczesne wykrycie raka zwiększa szanse na przeżycie aż 14 razy.

Jak wykonać test?

- Pełna instrukcja z ilustracjami, przedstawiająca sposób wykonania testu przesiewowego, znajduje się na odwrocie pisma.
- Zdjąć etykietę umieszczoną na górze pisma i przykleić ją z boku pojemnika oznaczonego +. Wpisać datę pobrania próbki z drugiej strony.
- Zdjąć wieczko z pojemnika w celu wyjęcia patyczka. Umieścić końcówkę patyczka w próbce kału, włożyć go z powrotem do pojemnika, nakładając wieczko na pojemnik.
- Test można wykonać w warunkach domowych i zwrócić przy użyciu przekazanej koperty opłaconej z góry.
- Można skorzystać z przydatnego filmiku, wyjaśniającego kolejne etapy domowego badania przesiewowego. Proszę odwiedzić stronę www.nhsinform.scot/bowelscreeningtest

Po wykonaniu testu po raz pierwszy wciąż myślałem, że może to ocalić mi życie, więc po prostu trzeba to zrobić. Zajmuje to tylko kilka minut.

(Ajay, 59)

Co się stanie po wysłaniu testu?

Zbadamy próbkę kału pod kątem krwi utajonej. W ciągu dwóch tygodni wyślemy wyniki badania.

Jakie są możliwe wyniki badania przesiewowego pod kątem raka jelita grubego?

Badanie może dać dwa różne wyniki.

- **Brak konieczności dalszych badań.** Większość osób otrzymuje taki wynik. Oznacza to, że w próbce nie znaleziono krwi lub tylko bardzo małą ilość krwi. Wynik nie gwarantuje, że nie choruje się na raka jelita grubego lub że nie rozwinie się on w przyszłości. Za dwa lata wyślemy kolejny test. Pomiędzy jednym badaniem a drugim w obrębie jelita mogą rozwinąć się zmiany. Należy porozmawiać ze swoim lekarzem rodzinnym w przypadku zauważenia jakichkolwiek zmian wymienionych na stronie 6.
- **Konieczność dalszych badań.** Ten wynik oznacza, że ilość krwi wykrytej w próbce kału przekracza limit dla badania przesiewowego. Nie oznacza to raka jelita, musimy jednak wykonać dalsze badania, aby stwierdzić, co powoduje krwawienie.

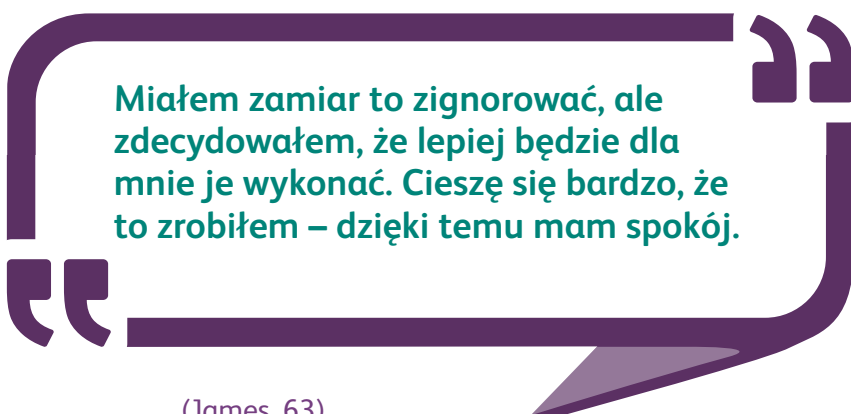
Co się stanie po otrzymaniu wyniku?

U większości osób nie ma konieczności dalszych badań. Jeżeli ilość krwi w próbce kału przekracza dopuszczalny limit, pacjent jest kierowany do Funduszu Zdrowia, który decyduje, jakie badanie będzie dla niego najlepsze.

W większości przypadków będzie to kolonoskopia. W przypadku skierowania na kolonoskopię otrzymasz informacje o korzyściach i zagrożeniach związanych z tą procedurą przed wyznaczoną wizytą.

Ten test wykrywa większość typów raka jelita, nie wykrywa wszystkich rodzajów nowotworu jelit. Wynika to z faktu, że test jest przeznaczony do wykrywania krwi, a nie we wszystkich nowotworach występuje ciągłe krwawienie. Kolejne testy będziemy wysyłać co dwa lata aż do ukończenia przez pacjenta 75 lat. Następnie można poprosić o testy, kontaktując się z ośrodkiem ds. badań przesiewowych pod kątem raka jelita (Scottish Bowel Screening Centre) (patrz strona 9.)

Aby uzyskać więcej informacji o tym, co oznacza wynik badania przesiewowego raka jelita grubego, należy odwiedzić stronę www.nhsinform.scot/bowelscreening

Miałem zamiar to zignorować, ale zdecydowałem, że lepiej będzie dla mnie je wykonać. Cieszę się bardzo, że to zrobiłem – dzięki temu mam spokój.

(James, 63)

Czy wykrycie krwi w próbce kału oznacza, że na pewno mam raka jelita grubego?

Nie.

Na każde 500 osób wykonujących test tylko 10 potrzebuje dalszych badań. **Z tych 10 tylko jedna będzie mieć raka jelita grubego.**

Jeżeli ilość krwi wykrytej w próbce kału będzie powyżej normy dla badania przesiewowego, będziemy musieli sprawdzić przyczynę.. Zazwyczaj służy do tego kolonoskopia. Poinformujemy Cię o tym. Kolonoskopia polega na umieszczeniu cienkiej, elastycznej rurki w jelicie w celu zbadania go od środka. Kolonoskopia zostanie przeprowadzona w szpitalu. Zazwyczaj jest to wizyta ambulatoryjna, podczas której przebywa się w szpitalu tylko przez kilka godzin. Przed przyjściem do szpitala należy oczyścić jelita. Przed wizytą uzyskasz dokładne instrukcje, jak to zrobić.

W przypadku skierowania na kolonoskopię otrzymasz informacje o korzyściach i zagrożeniach związanych z tą procedurą przed wyznaczoną wizytą.

9 na 10 osób pokonuje raka jelita grubego, jeżeli jest wcześniej wykryty i leczony.

Czy test wykrywa wszystkie rodzaje raka jelita?

Nie. Test wykrywa większość rodzajów raka jelita, jednakże nie wszystkie. Test wykrywa obecność krwi, a nie we wszystkich rodzajach raka występuje krwawienie. Dlatego oprócz wykonywania testu za każdym razem, kiedy przychodzi pocztą, należy zwracać uwagę na objawy nowotworu jelita.

Do oznak i objawów raka jelita należą:

- powtarzające się krwawienie z odbytu lub występowanie krwi w kale
- niedawna zmiana w zakresie czynności jelit (częstotliwość wypróżnień), trwająca przez dłużej niż cztery tygodnie bez powrotu do normy
- luźne stolce lub luźne stolce z zaparciem (samo zaparcie zazwyczaj nie jest niepokojącym objawem)
- silny ból brzucha, który nie przechodzi, szczególnie po jedzeniu, połączony z utratą wagi bez próby schudnięcia
- uczucie ciągłego zmęczenia.

Należy skontaktować się z przychodnią lekarzy rodzinnych, jeżeli..

Zauważysz jakiegokolwiek zmiany wymienione powyżej lub cokolwiek innego, co będzie u Ciebie odchyleniem od normy.

Czy mogę coś zrobić, aby zmniejszyć ryzyko rozwoju raka jelit?

Tak.

Oprócz wykonania badania przesiewowego pod kątem raka jelita grubego, można próbować:

- stosować zdrową dietę:
 - bogatą w produkty pełnoziarniste, rośliny strączkowe, owoce i warzywa
 - ograniczać czerwone mięso, produkty przetworzone i o wysokiej zawartości cukru lub tłuszczu (takie jak napoje słodzone)
- prowadzić bardziej aktywny tryb życia
- utrzymywać zdrową wagę.
- pić mniej alkoholu – całkowita abstynencja jest lepszym rozwiązaniem pod kątem zapobiegania nowotworom – odwiedź stronę www.alcohol-focus-scotland.org.uk, aby uzyskać więcej informacji.
- rzucić palenie – jeżeli palisz, zadzwoń na bezpłatny numer **Quit Your Way 0800 84 84 84** lub odwiedź stronę www.quityourway.scot, aby uzyskać pomoc w rzuceniu palenia.
- poinformuj lekarza rodzinnego o wszelkich problemach dotyczących czynności jelit.

Więcej informacji o zdrowym stylu życia możesz znaleźć na stronie www.nhsinform.scot/healthy-living

Co dzieje się z moimi danymi?

NHS Scotland przechowuje Twoje dane osobowe dotyczące badania przesiewowego, w tym wyniki badań, w bezpiecznym miejscu, które podlega standardom NHS Scotland. Personel NHS zobowiązuje się zachować poufność Twoich danych osobowych, co oznacza, że przekazujemy je wyłącznie osobom, które udzielają Ci leczenia.

Regularnie przeprowadzamy weryfikację prowadzonych przez nas badań przesiewowych, aby mieć pewność, że zapewniamy możliwie najlepsze usługi. Informacje te wykorzystujemy, aby stwierdzić, jakie obszary należy udoskonalić, oraz aby upewnić się, że badania spełniają ustalone standardy. Tylko upoważniony personel i właściwi specjaliści opieki zdrowotnej mają dostęp do tych informacji.

Informacji tych możemy również używać do celów badawczych, edukacyjnych i szkoleniowych. W takiej sytuacji usuniemy Twoje dane osobowe.

Masz prawa związane z dostępem i wykorzystaniem swoich danych medycznych. Więcej informacji o tym, jak NHS wykorzystuje Twoje dane medyczne, znajdziesz na stronie:

www.nhsinform.scot/confidentiality i www.nhsinform.scot/data-protection

Rezygnacja z udziału w programie przesiewowym

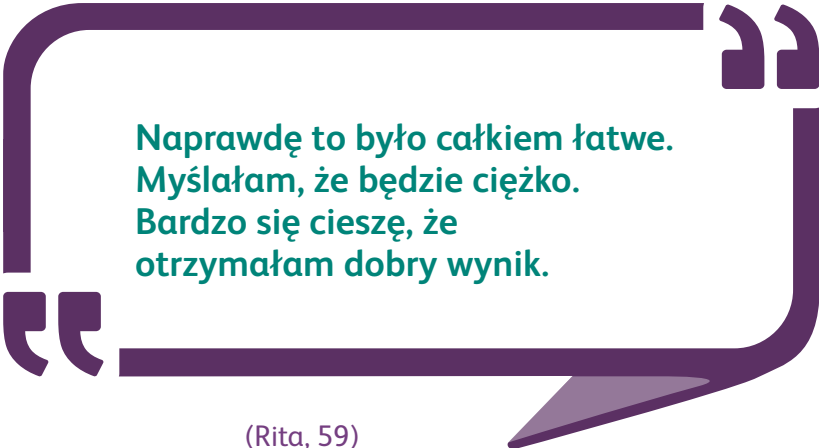
Udział w programie przesiewowym jest całkowicie dobrowolny. Jeżeli uznasz, że nie chcesz poddawać się badaniom przesiewowym i nie życzysz sobie dostawać kolejnych zaproszeń, możesz zrezygnować. Oznacza to, że w przyszłości nie będą do Ciebie przychodzić zaproszenia do udziału w badaniu przesiewowym.

Należy dokładnie przemyśleć decyzję o rezygnacji. Może to oznaczać niewychwycenie wczesnych oznak choroby, które wykrywa właśnie badanie przesiewowe. Wszelkie zastrzeżenia można omówić z lekarzem rodzinnym lub pracownikiem ośrodka ds. badań przesiewowych raka jelita (patrz po drugiej stronie).

Gdzie można znaleźć więcej informacji lub odpowiedzi na pytania dotyczące testu?

Doradcy z ośrodka Scottish Bowel Screening Centre odpowiedzą na wszelkie pytania przy poszanowaniu prawa do prywatności.

- Zadzwoń na bezpłatną i poufną infolinię pod numerem **0800 0121 833** (telefon tekstowy **18001 0800 0121 833**)
- Email: **TAY.scottishbowelscreening@nhs.scot**
- Zachęcamy także do odwiedzenia strony: **www.nhsinform.scot/bowelscreening**

Naprawdę to było całkiem łatwe.
Myślałam, że będzie ciężko.
Bardzo się cieszę, że
otrzymałam dobry wynik.

(Rita, 59)

Inne wersje
językowe

Wersja
uproszczona

Brytyjski język
migowy

Audio

Duża czcionka

Braille

Dalsze informacje, inne wersje językowe i formaty znajdziesz tutaj:

www.nhsinform.scot/bowelscreening

phs.otherformats@phs.scot

0131 314 5300

Zeskanuj

Public Health Scotland to państwowa instytucja publiczna, której celem jest poprawa i ochrona zdrowia i dobrostanu mieszkańców Szkocji.

© Public Health Scotland 2023

OGL

Publikacja ma licencję na ponowne wykorzystanie na podstawie Open Government Licence v3.0. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.publichealthscotland.scot/ogl

www.publichealthscotland.scot